

Tiden er i offentligt Eje, og det ærede Medlem fra Skanderborg (H. Rasmussen) var inde paa det samme paa en anden Maade, idet han gik ud fra som givet, at offentligt Fæste er en udmærket Brugsform og Besiddelsesform, og derfor vilde han gerne vide, om man kunde tænke sig, at man kunde komme til at beskæftige sig med anden Jord end den, som for Tiden er i offentligt Eje. Jeg vil hertil sige, at det Udtryk, som er brugt i Lovforslaget, gælder den til enhver Tid i offentligt Eje værende Jord.

Det ærede Medlem ønskede dernæst Besked om, hvorvidt der ogsaa kunde være Tale om at erhverve Jord til offentligt Eje gennem Ekspropriation. Derom kan jeg selvfølgelig ikke udtale mig. Det beror paa Lovgivningen til enhver Tid, hvorledes den bringer Jord i offentligt Eje. Det er netop det, Kommissionen skal drøfte og overveje. Men jeg tror, at det ærede Medlem fra Faaborgs (R. Christiansen) Bemærkninger overfor det ærede Medlem fra Skanderborg (H. Rasmussen) vare helt vel paa deres Plads. Det er ret nødvendigt at henlede Opmærksomheden paa, at man ikke saadan uden videre kan ekspropriere Jord fra den ene Privatmand til Gunst for den anden, men hvad der kan ske gennem Tiderne i Henseende til, at Staten, det offentlige, sætter sig i Besiddelse af Jorden, om ikke gennem Ekspropriation saa paa anden Maade, og udnytter denne Jord i Samfundsjømed ved at give den i offentligt Fæste til Statens Borgere, skal jeg ikke her udtale mig om, hverken for eller imod. Det er just det, Kommissionen i særlig Grad skal beskæftige sig med.

Det ærede Medlem fra Skanderborg mindede om, at der i 1908 var Forslag fremme om Etablering af offentligt Fæste, og at det var ganske fortræffelige Forslag, som de Herrer Radikale og Socialdemokrater fremkom med, det var bare kedeligt, at Flertallet og Flertallets Minister ikke vilde gaa ind paa dem. Jeg skal ikke forstyrre den smukke Idyl, som Tinget i Dag frembyder, ved at gaa tilbage til disse Forhandlinger, men jeg vil dog minde om, at disse Forslag ikke vare saa fortræffelige. Jeg tillod mig at kritisere dem ret indgaaende, og man værdigede ikke de Forslag, man havde stillet op, noget Forsvar, man tog dem bare tilbage, de lod sig heller ikke forsvare. De vare ikke til at føre ud i Livet, derom turde vi nu, to Aar efter, være enige. Kan Kommissionen ikke komme til mere

sikre Resultater paa det Omraade end de Herrer i 1908, bliver der ingen Vej til Løsning af Jordspørgsmaalet gennem offentligt Fæste. Det ønsker jeg dog at sige. Jeg vil ikke gerne have siddende som berettiget Bebrejdelse mod Flertallet og den Minister, som støttede sig til Flertallet den Gang, at vi ikke allerede i 1908 løste Fæstespørgsmaalet. Det kunde ikke løses allerede af den Grund, at det Forslag, som vi havde for os som Grundlag for en Forhandling, var umuligt. Det ærede Medlem sagde, at man tog Forslaget tilbage, ikke fordi det var uanvendeligt, det var tværtimod særdeles godt, men fordi der var stillet en Kommission i Udsigt, men nu er der gaaet saa og saa lang Tid, og nu først skulle vi have en Kommission. Bedre sent end aldrig. Nu er det ærede Medlem som andre ærede Medlemmer glad for denne Kommission.

Det ærede Medlem kunde for den historiske Nøjagtigheds Skyld — det kan aldrig skade at være nøjagtig i sin Skildring — have føjet til, at den nuværende Landbrugsminister, som afgav det Løfte i 1908, fik Forfald og maatte midlertidigt vige sit Sæde for det ærede Medlem fra Sorø (Poul Christensen), som ikke fandt Anledning til at nedsætte en Kommission. Det er saa rart, naar man en Gang slaar efter i Rigsdagstidenden, at se, at i den historiske Skildring af, hvad der er forefaldet, ere alle Momenter med. Jeg siger det ikke for at være ubehagelig overfor det ærede Medlem fra Sorø. Han maa have haft sine gode Grunde til ikke at komme med Forslag om Kommissionen, ellers var det sikkert kommet. I 1908 var han meget ivrigt interesseret for den Kommission, men i 1909, da han var Minister, var han det ikke. Men dertil havde han naturligvis sine gode, saglige eller politiske Grunde, som han ikke skylder mig eller det ærede Medlem fra Skanderborg Regnskab for; jeg synes blot, at naar man skal fortælle politisk Historie, ikke for at være ubehagelig overfor politiske Modstandere, men for at give en saglig og retsindig Fremstilling af Forholdene, skal man tage saa væsentlige Momenter med i Beskrivelsen. Jeg henstiller dette til det ærede Medlem fra Skanderborg, som drog dette Forhold frem eller rettere sagt undlod at drage dette positivt frem.

Af mere Betydning var en Ytring af det ærede Medlem med Hensyn til Udnævnelser af de Medlemmer af Kommissionen, som Ministeren skal udnævne. Det ærede Medlem ytrede Ønske om, at jeg vilde tage